

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/173/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2323010552
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2323010552.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci proti obžalovanému A. B., pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g) Trestného zákona, o odvolaní okresnej prokurátorky proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 25.10.2023 pod sp. zn. 11T/33/2023, na verejnom zasadnutí konanom dňa 11.06.2024 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa

obžalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX v C.,
trvale bytom D. XXX/XX, E.,
okres Dunajská Streda,

u k l a d á

Podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l) a § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) mesiace.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný A. B. uznaný vinným pre úmyselný prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 15. decembra 2022 v čase o 12:43 hod. v obci F., v rodinnom dome č. XXX, z garáže odcudzil inventorovú CO zväračku zn. Parkside, Tig-Mig s hubicou, neznámeho výrobného čísla a katalyzátor zn. Iveco, 85 mm x 150 mm x 120 mm, výr. č.: 500399042, čím poškodil G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX, spôsobil škodu vo výške 200,- EUR, hoci bol postihnutý blokovou pokutou nezaplatenou na mieste vo výške 30,- EUR, číslo pokutového bloku A2200479221, za priestupok proti majetku podľa § 50 odsek 1 z. č. 372/1990 Zb. zo dňa 06.04.2022 uloženú Obvodným oddelením Policajného zboru Veľký Meder.

Za túto trestnú činnosť okresný súd uložil obžalovanému podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona, s poukazom na § 36 písm. l) a § 37 písm. m) Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 8 (osem) mesiacov, pričom podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona mu výkon uloženého trestu podmiennečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona mu určil skúšobnú dobu podmiennečného odsúdenia v trvaní 2 (dva) roky.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č.l. 172-174 spisu.

Proti tomuto rozsudku ihneď, po jeho vyhlásení, zahlásila odvolanie okresná prokurátorka (č.l. 171 spisu) a to čo výroku o treste v neprospech obžalovaného, ktoré dodatočne odôvodnila osobitným písomným podaním (č.l. 177-179 spisu).

V písomných dôvodoch odvolania po úvodnej rekapitulácii výrokovej časti napadnutého rozsudku a citovaní ustanovení § 34 a nasl. Trestného zákona, okresná prokurátorka namietala, že s uvedeným postupom súdu, čo do uloženia trestu odňatia slobody s podmiennečným odkladom výkonu trestu odňatia slobody na skúšobnú dobu, sa nestotožňuje, uložený trest považuje za neprimerane mierny, vzhľadom na okolnosti prípadu a pomery páchatel'a i v rozpore s ustanoveniami § 34 odsek 1, odsek 4 Trestného zákona. Mala za to, že uvedenými ustanoveniami sa súd pri dokazovaní, rozhodovaní a ukladaní trestu dostatočne neriadil. Zo zápisnice z hlavného pojednávania zo dňa 25.10.2023 vyplýva, že súd vyhlásil uznesenie podľa § 257 odsek 7, odsek 8 Trestného poriadku a následne podľa § 269 Trestného poriadku oboznámil listinné dôkazy, ktoré zhodnotil aj v napádanom rozsudku. Aj keď súd nevykonal výsluch obžalovaného čo do viny, z dôvodu už spomenutého postupu súdu o prijatí viny obžalovaného, bolo povinnosťou súdu vykonať dokazovanie čo do výroku o treste a to výsluchom obžalovaného k jeho osobným a rodinným pomerom. Samotné oboznámenie iba listinných dôkazov, tak ako ich oboznámil súd na hlavnom pojednávaní nie sú dostatočným podkladom pre konečné rozhodnutie súdu v otázke ukladania trestu, navyše ak bol zo strany prokuratúry podaný odpor a súd mal za to, že výroková časť rozsudku kopíruje výrokovú časť z trestného rozkazu (od vydania trestného rozkazu do vyhlásenia rozsudku uplynulo cca 5 mesiacov). Z výsluchu obžalovaného z prípravného konania vyplýva okrem iného, že je živnostník s čistým mesačným príjmom a to vo forme sociálnych dávok cca 1.000,- Eur a nevlastní žiadny majetok. K osobe obžalovaného sa vyjadril aj svedok H. I., ktorý uviedol, že A. berie drogy. Bolo teda namieste aby súd výsluchom obžalovaného zisťoval všetky jeho osobné a majetkové pomery (§ 119 odsek 1 písmeno d) Trestného poriadku) vrátane zisťovania či je obžalovaný užívateľom alkoholických nápojov, omamných a psychotropných látok, či hráva hazardné hry a na automatoch, či v skutočnosti aj živnosť vykonáva, či si riadne plní ďalšie povinnosti a to odvody do sociálnej a zdravotnej poisťovne, peňažné úspory a pod.

Bola toho názoru, že z jednotlivých listinných dôkazov nepochybne vyplýva, že obžalovaný A. B. bol doposiaľ 5-krát súdne trestaný, čo vyplýva z odpisu registra trestov GP SR. Trestnú činnosť, za ktorú bol odsúdený páchal v období od roku 2006 do roku 2022 a to rôznorodú trestnú činnosť (všetky právoplatné odsúdenia za prečiny úverového podvodu, krádeže a marenia výkonu úradného rozhodnutia). V rámci týchto odsúdení mu boli ukladané iba alternatívne tresty a to podmiennečný trest odňatia slobody v rokoch 2006, 2016, 2020, peňažný trest v roku 2018, trest povinnej práce v roku 2022 a trest zákazu činnosti viesť motorového vozidlá akéhokoľvek druhu v rokoch 2018 a 2020. Z podmiennečne uložených trestov odňatia slobody sa osvedčil, peňažný trest zaplatil, trest povinnej práce vykonal a jeden zákaz činnosti viesť motorové vozidlá má zahladený. Konfrontáciou spáchaného skutku obžalovaným (skutok zo dňa 15.12.2022) s odpisom registra trestov vyplýva, že obžalovaný skutok spáchal nielen počas výkonu trestu povinnej práce, ale aj počas plynutia skúšobnej doby podmiennečného upustenia od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti. Z výpisu ústrednej evidencie priestupkov MV SR vyplýva, že pred spáchaním skutku má v evidencii 5 priestupkov za obdobie od roku 2018 do roku 2022. Z charakteru trestnej činnosti, v jeho prípade možno hovoriť ako o špeciálnom recidivistovi, keďže pre trestný čin krádeže bol v minulosti právoplatne odsúdený 2-krát z celkového počtu 5 odsúdení a teda nemožno v žiadnom prípade bagatelizovať a zľahčovať recidivujúce správanie sa obžalovaného A. B.. Napriek uvedenému počtu predchádzajúcich odsúdení a napriek skutočnosti, že obžalovanému boli v minulosti ukladané iba alternatívne tresty odňatia slobody, ktoré na neho celkom evidentne nemali absolútne žiaden výchovný ani nápravný účinok, súd túto okolnosť vyhodnotil v zásade v prospech obžalovaného, ktorému za spáchané skutky uložil opäť podmiennečný trest odňatia slobody. Prokurátor týmto apriori nevyklučuje ukladanie uvedeného trestu, avšak mal za to, že predmetný trest je možné ukladať práve v prípadoch, kedy sa jedná o páchatel'ov, ktorí nie sú špeciálni recidivisti (ako je tomu v danom prípade), u páchatel'ov

ktorým vzhľadom na dovtedy bezúhonný život postačuje uloženie takéhoto alternatívneho trestu (o čom v danom prípade však vzhľadom na predchádzajúcich 5 odsúdení nemožno hovoriť), avšak celkom zrejme jeho uloženie nie je namieste u obžalovaného A. B.. Obžalovaný zároveň, pred spáchaním skutku, trestnú činnosť páchal, z výnimkou roku 2006, sústavne po dobu posledných 8 rokov s tým, že medzi viacerými odsúdeniami sa buď osvedčil alebo mal odsúdenie zahladené a pod., čo však bolo súdom v zásade vyhodnotené v jeho prospech, v dôsledku čoho mu bol uložený trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu trestu odňatia slobody.

Vzhľadom však na okolnosti prípadu, a to spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, samotné pomery páchatelia, jeho doterajší život a možnosť nápravy páchatelia, mala zato, že uvedené okolnosti v prospech páchatelia, tak ako to učinil súd byť vyhodnotené nemôžu. O uvedených odsúdeniach mal obžalovaný počas páchania uvedenej trestnej činnosti vedomosť, pričom ani táto vedomosť ho od páchania trestnej činnosti (ďalšej) neodradila celkom žiadnym spôsobom. Povinnosť súdu individualizovať ukladaný trest tu nebola dodržaná.

Z uvedených dôvodov preto navrhla, aby Krajský súd v Trnave v zmysle ustanovenia § 322 ods. 1 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Galanta vo výroku o treste a vrátil vec okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obžalovaný A. B. sa ihneď, po vyhlásení napadnutého uznesenia, vzdal práva na podanie sťažnosti, zároveň nesúhlasil s podaním opravného prostriedku v jeho prospech oprávnenými osobami (č. l. 171 spisu) a k sťažnosti okresnej prokurátorky sa aj napriek výzve okresného súdu do konania neverejného zasadnutia sťažnostného súdu bližšie nevyjadril.

Konanie na odvolacom súde

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie za prítomnosti prokurátorky krajskej prokuratúry a obžalovaného A. B..

Zástupkyňa krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu v konečnom návrhu uviedla, že sa pridrieva odvolania Okresnej prokuratúry Galanta a navrhuje mu vyhovieť v celom rozsahu.

Obžalovaný v konečnom návrhu súhlasil s rozhodnutím okresného súdu a navrhol zamietnuť odvolanie okresnej prokuratúry.

Krajský súd, ako súd odvolací v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a tak zistil, že odvolanie okresnej prokurátorky je dôvodné, pretože po preskúmaní veci je možné považovať postup okresného súdu pri ukladaní trestu obžalovanému v rozpore s účelom trestu podľa § 34 a nasl. Trestného zákona, resp. podmienený trest odňatia slobody uložený obžalovanému okresným súdom v napadnutom rozsudku možno považovať za neprimerane mierny.

Celkom na úvod krajský súd považuje za potrebné uviesť, že obžalovaný A. B. učinil na hlavnom pojednávaní vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, teda že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe a toto jeho vyhlásenie bolo okresným súdom i prijaté a teda prvostupňový súd dokazovanie, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku, nevykonal, a vykonal výlučne dôkazy súvisiace s výrokom o treste, eventuálne o ochrannom opatrení.

K napadnutému výroku o treste:

Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatelov od spáchania trestných činov, ale má viesť i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatelia trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácia tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste (obdobne pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR z 13. mája 2014, sp. zn. 4 To 7/2013).

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od spáchania trestných činov, ale má viesť i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest je protiprávne a nežiaduce. Varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcía medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a celou spoločnosťou. V treste je teda obsiahnuté spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, a to tak právne ako aj etické (obdobne pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Tost/19/2015 zo dňa 23.6.2015).

Preskúmavajúc zákonnosť výroku o treste sa krajský súd plne stotožnil v podstatnom rozsahu s argumentáciou okresnej prokurátorky, uvedenou v jej odvolaní s tým, že bolo nevyhnutné a zároveň potrebné uložiť obžalovanému trest v prísnejšej forme, nakoľko podmienený trest odňatia slobody tak, ako bol uložený okresným súdom v napadnutom rozsudku, by nezabezpečil zákonom predpokladaný účel vymedzený v § 34 ods. 1 Trestného zákona a to nielen zabrániť páchatel'ovi v páchaní ďalšej trestnej činnosti, či vytvoriť mu podmienky pre to, aby v budúcnosti viedol riadny život, ale aj zabezpečiť generálnu prevenciu, t. j. odradiť iných od páchania trestnej činnosti. Vzhľadom k tomu, že okresný súd napadnutým rozsudkom porušil ustanovenia Trestného zákona ohľadom účelu trestu a uložený trest bol neprimerane mierny, bolo potrebné výrok o treste vo vzťahu k obžalovanému A. B. zrušiť, pričom krajský súd vo veci sám rozhodol, a to v neprospech obžalovaného na základe odvolania okresnej prokurátorky.

Pri úvahách, aký druh a výmera trestu by spravodlivo zohľadňovali konanie obžalovaného, jeho zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jeho nápravy a v neposlednom rade aj poľahčujúce okolnosti, vychádzal odvolací súd zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatel'om trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia) a jednak aj voči ďalším občanom - potenciálnym páchatel'om, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a (retribúcia).

Pri určovaní druhu trestu, resp. trestov a ich výmery je v rámci zásad ukladania trestov podľa § 34 Trestného zákona dôležité najmä zistiť a vyhodnotiť možnosti nápravy páchatel'a trestného činu - § 34 ods. 4 Trestného zákona. V prejednávanej veci pritom jednoznačne je preukázané, že tieto možnosti nápravy sú u obžalovaného podstatne sťažené.

Vyplýva to z doterajšieho (kriminálneho) spôsobu života obžalovaného, z ktorého je zrejmé, že obžalovaný bol pred spáchaním tohto skutku právoplatne päťkrát odsúdený, z toho dvakrát za trestné činy krádeže, pričom mu doposiaľ boli ukladané len alternatívne tresty (peňažné tresty, trest povinnej práce) alebo tresty odňatia slobody podmienené, čo vyplýva z odpisu Registra trestov GP SR. Okrem toho obžalovaný bol od júla 2018 do decembra 2022 aj päťkrát priestupkovo prejednávaný, naposledy pred spáchaním tohto skutku bol (dňa 06.04.2022) priestupkovo postihnutý za priestupok proti majetku (pokus krádeže), za čo mu bola uložená bloková pokuta vo výške 30,- Eur. V prípade obžalovaného ani predchádzajúce podmienené tresty odňatia slobody, či alternatívne tresty, dokonca ani administratívne sankcie aj za obdobnú majetkovú trestnú činnosť, nemali na neho žiadny výchovný účinok k vedeniu riadneho života.

Z vykonaného dokazovania mal aj krajský súd za preukázané, že u obžalovaného existovala jedna poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písmeno l) Trestného zákona, keďže sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval, a jedna priťažujúca okolnosť podľa § 37 písmeno m) Trestného zákona, že už bol za trestný čin odsúdený, teda základná trestná sadzba podľa § 212 odsek 1 Trestného

zákona vo výmere 0 až 2 roky sa nemenila. Krajský súd obžalovanému ukladal trest odňatia slobody, ktorý druh trestu považuje z hľadiska účelu trestu za zákonný, pričom mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace, teda na dolnej hranici trestnej sadzby, s ohľadom na všetky okolnosti skutku ako aj osobu obžalovaného. Trest dlhšieho trvania nepovažoval krajský súd za dôvodný prihliadnuc na vyhlásenie viny obžalovaným ako aj na charakter spáchaného trestného činu a spôsobený následok. U obžalovaného nešlo o ojedinelý exces v jeho správaní ohľadom majetkovej trestnej činnosti, nakoľko už bol za rovnaké trestné činy potrestaný podmieneným trestom odňatia slobody, či alternatívnym trestom, preto na obžalovaného môže mať výchovný efekt k vedeniu riadneho života len trest odňatia slobody.

Podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, z hľadiska potrieb prevýchovy obžalovaného takto uložený trest odňatia slobody pri samej spodnej hranici trestnej sadzby) zabezpečí v dostatočnej miere dosiahnutie účelu trestu a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, pričom takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, 4 Trestného zákona, a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov.

Na dôvažok sa krajskému súdu žiada uviesť, že obžalovaný by si mal v danej súvislosti uvedomiť, že pre trest je charakteristické, že je s ním spojené negatívne hodnotenie činu a osoby páchatela a že sa ukladá nie len v závislosti od osobných pomerov obžalovanej osoby ale i charakteru trestného činu, ktoré sú rovnocennými právnymi skutočnosťami a tiež rozhodujúcimi kritériami pre stanovenie druhu trestu a jeho výmery. K naplneniu účelu trestu tiež prispieva aj jeho preventívne pôsobenie, keď hrozba trestu formulovaného v trestnom kódexe odrádza verejnosť od páchania trestnej činnosti, pričom intenzita tejto prevencie rastie so zvyšovaním vedomia verejnosti o neodvratnosti a spravodlivosti trestov, ktoré i reálne postihne osobu páchajúcu takýto druh trestnej činnosti.

Obžalovaného krajský súd zaradil podľa § 48 odsek 2 písmeno a) Trestného zákona na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, nakoľko obžalovaný nebol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu v danej trestnej veci vo výkone trestu odňatia slobody.

Z uvedených dôvodov, keďže okresným súdom uložený podmienený trest odňatia slobody so skúšobnou dobou u obžalovaného nemožno považovať za daných okolností za primeraný, preto krajský súd rozhodol o odvolaní okresnej prokurátorky tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.